

Republika e Kosovës

Republika Kosovo • Republic of Kosovo

Qeveria • Vlada • Government

***Ministria për Komunitete dhe Kthim • Ministarstvo za zajednice i povratak •
Ministry of Communities and Return***

**PROGRAM ZAŠTITE I POMOĆI UGROŽENIMA U
VREME PANDEMIJE KOVID-19 NA KOSOVU**

MART 2020.

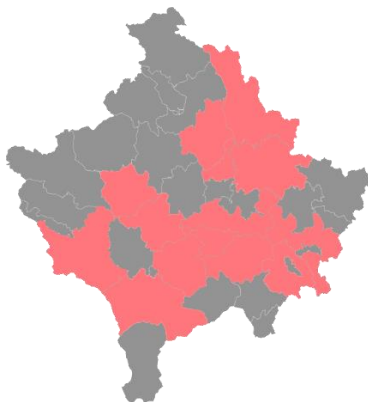
SADRŽAJ:

1. Izvršni rezime	3
2. Program.....	3
Unutrašnje mere zaštite	4
Pomoć ugroženim povratnicima, nevećinskim zajednicama i drugim ranjivim grupama.....	5
3. Ko može učestvovati u Programu	6
4. Sadržaj paketa pomoći	7
5. Program pomoći u okviru zajedničkog MZP i EU-RRK pete faze projekta	8
6. Mogući izazovi	8
7. Plan raspodele	9
8. Kontrolna lista aktivnosti koja prethodi raspodeli pomoći.....	10
9. Nacionalnost direktnih korisnika pomoći.....	11
9.1 Nacionalnost korisnika paketa koje je podelilo MZP.....	11
9.2 Nacionalnost korisnika paketa EU-RRK 5 i MZP koje je polila IOM	11
9.2 Nacionalnost svih korisnika paketa MZP i paketa EU-RRK 5 i MZP	11
10. Spisak i broj korisnika po opštinama.....	12

1. Izvršni rezime

Svetska pandemija koronavirusne infekcije (COVID-19) započela je u Kini, u njoj provinciji u Vuhanu 8. decembra 2019.godine. Danas se 172 zemlje suočavaju sa ovom pandemijom, kako je mnogi nazivaju nevidljivim neprijateljem čovečanstva. Podaci od 25.marta 2020. govore da je trenutno zaraženo preko 451.000 ljudi, dok je 20.000 ljudi izgubilo život sa ovim opakim virusom. Nažalost, ovaj opaki virus koji hara svetom neverovatnom brzinom nije zaobišao ni Kosovo.

Kosovo se prvi put sa koronavirusom suočava 13. marta 2020. godine kada je Nacionalni institut za javno zdravlje saopštilo da su dva pacijenta zaražena ovim virusom. Virus je zaključno sa 25. martom 2020.godine zabeležen u više od 15 opština na Kosovu, od kojih su pojedine opštine u potpunosti u karantinu, i trenutno je 86 osoba zaražena Kovidom-19, a jedna osoba je podlegla ovoj virusnoj infekciji.

2. Program

Svesni činjenice da se suočavamo sa pandemijom koja ima tendenciju brzog širenja, gde za sobom ostavlja nesagledive posledice, moramo joj se usprotiviti zajedno, slogom i nesebičnim pomaganjem jedni drugima, ali i sami sebi jer je to jedini način da se izborimo sa ovom krizom svetskih razmera. Centralni i lokalni organi uprave su uveli mere zaštite koje su uobičajene u vremenima pandemija i vanrednih stanja: zabrane kretanja u određenom vremenskom intervalu, zabrane okupljanja, zatvaranje škola i drugih javnih objekata, otvaranje karantina i td. Uvedene mere zaštite od širenja pandemije Kovida-19 su dodatno onemogućile normalan život na Kosovu. Ova krizna vremena su najviše pogodila ranjive grupe građana kao što su: povratnici u zabačenim i izolovanim sredinama, ugroženi stanovnici kolektivnih centara, starije osobe, osobe sa invaliditetom, socijalno ugrožene kategorije stanovnika, samohrani roditelji, nevećinske zajednice, između ostalih Romi, Aškalije, Egipćani, Goranci i drugi.

Ministarstvo za zajednice i povratak (u daljem tekstu MZP), u skladu sa svojim mandatom i kao odgovor na krizna vremena pandemije, osmislilo je *Program zaštite i pomoć ugroženima*

ugroženima u toku pandemije virusa Kovid-19 na Kosovu (u daljem tekstu Program). Cilj ovog dokumenta je da zaposlenima u MZP i svojim korisnicima i ciljnim grupama blagovremeno, transparentno i konkretno omogući zaštitu ali i pruži pomoć u vremenu pandemije korona-virusa na Kosovu.

Program ne predstavlja kampanju ili politički marketing već jasnu i nedvosmislenu nameru MZP da javnost, institucije i građane informiše o paketu preduzetih mera kao odgovor na pandemiju korona virusa koja je poprimila svetske razmere.

Program se odnosi na:

- Unutrašnje mere zaštite u MZP i
- Pomoć ugroženim povratnicima, nevećinskim zajednicama i drugim ranjivim grupama

Unutrašnje mere zaštite

MZP je rukovodeći se odlukama i preporukama Vlade i Ministarstva zdravlja Kosova preduzelo sve neophodne mere zaštite zaposlenih od virusa Kovid – 19, a sam rad u ovoj instituciji je prilagođen novonastaloj situaciji usled pandemije.

Neke od preduzetih mera zaštite obuhvataju:

- Istaknuta obaveštenja-posteri sa detaljnim koracima koje zaposleni moraju preduzeti u cilju zaštite sebe i drugih.
- Uručena sredstva za dezinfekciju ruku zaposlenima.
- Učestalo provetravanje, čišćenje, pranje i dezinfekcija svih radnih prostorija i predmeta.
- Omogućen rad od kuće samohranim majkama i očevima, kao i radnicima sa malom decom.
- Otkazane terenske posete i grupna okupljanja.
- Učestaliji telefonski kontakti sa povratnicima, raseljenima, ranjivim grupama i nevećinskim zajednicama.
- Neprestana koordinacija aktivnosti sa drugim resornim ministarstvima u pogledu potreba i mera zaštite povratnika, raseljenih, ranjivih grupa i nevećinskih zajednica.
- Uvedena je radna obaveza i urađen plan rotacije radnika na poslu.

Dalje, MZP je uputilo saopštenje na zvaničnim jezicima medijima na srpskom i albanskom jeziku o preduzetim merama zaštite i rada MZP u ograničenom kapacitetu. Saopštenje je objavljeno i na internet stranici MZP uz broj telefona **038 200 16 502** i korisničko ime na

društvenoj mreži **Skype: MCR call** radi nastavka koordinacije aktivnosti sa domaćim i međunarodnim partnerima. Takođe, upućen je dopis svim šefovima opštinskih kancelarija za povratak i zajednice na zvaničnim jezicima o uspostavljanju redovnih telefonskih kontakata sa nadležnim zvaničnicima i službama MZP u pogledu potreba povratnika. Slično tome, uspostavljeni su intenzivniji kontakti sa opštinskim kriznim štabovima i terenskim kordinatorima iz povratničkih mesta.

Na internet stranici MZP objavljeni su simptomi zaraze kao i osnovni saveti u skladu sa preporukama Svetske zdravstvene organizacije za sprečavanje širenja pandemije.

SAVETI ZA SPREČAVNJE ŠIRENJA KORONA VIRUSA (KOVID-19)			
SIMTOMI	PREHLADA	GRIP	KOVID-19
Groznica	**	****	*****
Kašalj	**	*****	****
Kratak dah	**	*****	*****
Opšta slabost	***	*****	*****
Glavobolja	**	*****	**
Bolovi u mišićima	*	****	*****
Kijanje	****	***	*
Grlobolja	****	***	**
Curenje iz nosa	***	***	**

IMAJUĆI U VIDU DA ODGOVORNO PONAŠANJE POJEDINCA KADA JE U PITANJU KORONA VIRUS, MOŽE UMNOGOME DOPRINETI SUZBIJANJU ŠIRENJA BOLESTI, MOLIMO VAS DA SE PRIDRŽAVATE SLEDEĆIH SAVETA:

✓ 😊	Peri ruke često i temeljno sapunom i vodom, ili sredstvom za dezinfekciju na bazi alkohola.
✓ 😊	Izbegavaj dodirivanje očiju, nosa i usta.
✓ 😊	Drži se na distanci. Izbegavaj druženja, a ako moraš da se vidiš sa nekim, neka među vama bude dva metra razmaka.
✓ 😊	Ostani kod kuće ako se ne osećaš dobro. Ukoliko imaš temperaturu, kašlješ ili teško dišeš, potraži medicinsku pomoć i prati instrukcije lekara.
✓ 😊	Prati savete Ministarstva zdravlja ili svog poslodavca, kako bi svi ostali zdravi i bezbedni.

Pomoć ugroženim povratnicima, nevećinskim zajednicama i drugim ranjivim grupama

Zaraza je, zaključno sa 25.03.2020.godine, registrovana u 15 opština na Kosovu, a uvedene mere zaštite od širenja pandemije¹ onemogućile su normalan život na Kosovu, a celokupna situacija dovela je do nestašica osnovnih životnih namernica u trgovinama na veliko i malo na Kosovu. Osmišljena pomoć ima za cilj da se ranjivim kategorijama stanovnika

¹ Zabrana kretanja, zatvaranje škola, otvaranje javnog karantina, ograničeno radno vreme trgovina i dr.

blagovremeno dostave paketi pomoći da bi se normalizovali i dodatno olakšali svakodnevni uslovi za život. To će biti postignuto pružanjem konkretne pomoći u osnovnim životnim namirnicama i sredstvima za higijenu.

Rukovodeći se brojnim pristiglim zahtevima od strane opština, opštinskih kancelarija za povratak i zajednice, opštinskih kriznih štabova, povratnika i njihovih predstavnika, MZP je osmislilo akciju usmerenu na pomoć ugroženim povratnicima, starijim licima, socijalno ugorženima, Romima, Aškalijama i Egipćanima. U prvoj fazi je odabrano je 18 kosovskih opština u kojima će MZP uručiti pakete pomoći. Detaljni kriterijumi na osnovu kojih se MZP rukovodilo prilikom odabira opština i korisnika opisani su u narednom poglavlju.

3. Ko može učestvovati u Programu

Situacija sa širenjem pandemije dovela je do toga da je postalo otežano snabevanje osnovnim životnim namirnicama u većini sredina u kojima žive nevećinske zajednice tako da je MZP dobio na desetine zahteva² za pomoć najugroženijim licima i porodica. MZP je prepoznalo zahteve najugroženijih lica i predvidelo raspodelu 303 paketa pomoći u osnovnim životnim namirnicama i sredstvima higijene za najugroženije na osnovu prethodno određenih i dogovorenih kriterijuma.

Kriterijumi na osnovu kojih je izvršen odabir opština i korisnika pomoći su:

- Izolovanost pojedinih zajednica,
- Život u kolektivnom centru,
- Opštine u kojima ima povratnika,
- Upućeni zahtevi za pomoć MZP,
- Dostupnost osnovnih životnih namirnica u konkretnom području,
- Starost stanovništva,
- Socijalna nestabilnost zajednica,
- Opštine južno od reke Ibar u kojima je došlo do reintegracije raseljenih lica,
- Opštine koje su najviše pogođene pandemijom, uključujući i one na severu,
- Spremnost lokalnih vlasti da stave na raspolaganje svoje resurse (na primer: volonteri, prevoz, zaštitna oprema i td.).
- Spremnost lokalnih vlasti da spiskove ugroženih sastavljaju u tesnoj koordinaciji i saradnji za relevantnim organizacijama i institucijama na lokalnu: Kabinet

² Zahtevi si primljeni od pojedinih opštinskih kancelarija za povratak i zajednice, opštinskih kriznih štabova, gradonačelnika, predstavnika povratnika i naselja u kojima je došlo do povratka, ugorženih pojedinaca i td.

gradonačelnika, Skupština opštine, Krizni štab, opštinska Kancelarija za povratak i zajednice, Socijalna služba, predstavnici sela, seoski odbori, Omladinski savet i/ili neki drugi relevantni donosioci odluka na lokalnom nivou.

Direktni korisnici:

- Povratnici u izolovnim sredinama,
- Ugroženi stanovnici kolektivnih centara,
- Ugrožena staračka domaćinstva,
- Samohrani roditelji,
- Osobe sa invaliditetom,
- Korisnici socijalne pomoći,
- Nezaposleni,
- Nevećinske zajednice u izolovanim sredinama,
- Višečlane porodice sa nedovoljnim izvorom prihoda,
- Romi, Aškalijske, Egipćani i druge nevećinske zajednice
- Druga ugrožena lica.

Indirektni korisnici:

- Kabinet gradonačelnika,
- Skupština opštine i skupštinske komisije (Komisija za zajednice),
- Krizni štabovi lokalnih samouprava,
- Opštinske kancelarije za zajednice i povratak,
- Socijalna služba u opštini,
- Predstavnici sela i seoski odbori,
- Omladinski savet i
- Lokalne nevladine organizacije.

4. Sadržaj paketa pomoći

U svakom od 300 paketa nalaze se osnovne životne namirnice i sredstava za higijenu, i to:

- Prehrambeni paket: brašno 5kg, ulje 5l, mleko 5l, pirinač 5 pakovanja, makarone/špageti 5 pakovanja, so 1kg, šećer 5kg, pašteta u konzervi 10kom, riba u konzervi 10kom;

- Higijenski paketić: šampon 1l, deterdžent za sudove 1l, deterdžent za veš 5kg, sapun (čvrst) 3kom, pasta za zube 3kom, toalet papir 12kom.

Ukupna težina celokupnog paketa iznosi približno 31kg.

5. Program pomoći u okviru zajedničkog MZP i EU-RRK pete faze projekta

U okviru projekta "Povratak i reintegracija na Kosovu, peta faza (RRK5)", koji dugi niz godina MZP sufinansira zajedno sa Kancelarijom Evropske unije na Kosovu, a u partnerstvu sa Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM), sredinom marta 2020.godine je odobren paket pomoći za dodatnih 50 najugroženijih porodica povratnika, uglavnom pripadnika zajednice Roma, Aškalijski i Egipćana. Opštine obuhvaćene ovim programom pomoći su: Peć, Klina, Istok, Đakovica, Prizren, Štrpce, Kamenica, Novo Brdo, Obilić, Gračanica i Kosovo Polje. Paketi pomoći sadrže sredstva za ličnu higijenu i osnovne životne namernice, i to: pšenično brašno, pasulj, biljno ulje, šećer, konzervirana govedina, konzervirana riba, so, začini od suvog povrća (miks), suvi kvasac, mleko, keks za bebe, testenine (makarone), pirinač, voćni džem, crvena paprika (začin), ćebad, kuhinjski set, alati za rad, higijenski kompleti, higijenski paketi za žene i pelene za bebe.

6. Mogući izazovi

Zbog pandemije korona virusa, Vlada je donela niz mera koje se tiču ograničenog kretanja, zatvaranja škola, mogućnosti nabavke osnovnih životnih namirnica, a usled novonastale situacije postoji mogućnost zaraze ljudi zbog čega su i donete sve ove mere.

Postoje mnogobrojni izazovi koji stoje na putu uspešnog sprovođenja Programa, među kojima su:

- Izolovanost ili opštine u karantinu (trenutno: delovi Kline i Vitine) i pristup ugroženima
- Dobijanje posebnih dozvola za kretanje za vreme zabrane kretanja, kao i pristup ugroženima.
- Zabrana okupljanja, tj. dolazak više (od dva) korisnika na jednom mestu radi preuzimanja paketa pomoći.
- Efikasna zaštita angažovanog osoblja MZP i njihovo opremanje zaštitnom opremom.
- Otežana nabavka zaštitne opreme: zaštitno odelo, zaštitne naočare, kape, maske i rukavice.
- Efikasna koordinacija sa svim institucijama i organizacijama koje pružaju pomoć i uručivanje pomoći istim ljudima.
- Rizik od zaraze.

7. Plan raspodele

MINISTARSTVO ZA ZAJEDNICE I POVRATAK					
PLAN RASPODELA PAKETA POMOĆI UGROŽENIMA USLED PANDEMIJE KORONA-VIRUSA NA KOSOVU 24.03.-10.04.2020.					
OPŠTINA	DATUM RASPODELE	VREME RASPODELE	ANGAŽOVANO OSOBLJE	KONTAKT OSOBA	BROJ PAKETA
UROŠEVAC	Utorak 31.03.2020.	15:00-16:00	savetnik za povratak savet. za integracije	predstavnik povratnika	5
KLINA	Sreda 01.04.2020.	11:00-12:00	savetnik za povratak savet. za integracije savet-šef protokola	službenik OKZP Klina	12
ISTOK	Sreda 01.04.2020.	12:30-13:30	savetnik za povratak savet-šef protokola ass.za medije	službenik OKZP Istok	10
PEĆ	Sreda 01.04.2020.	14:00-14:40	savetnik za povratak savet-šef protokola ass.za medije	predstavnik povratnika	3
LIPLJAN	Sreda 01.04.2020.	10:00-11:00	savet. za integracije rukovod. za javne komunikacije	čl. Komiteta za zajednice	8
GRAČANICA	Sreda 01.04.2020.	11:40-12:40	savet. za integracije rukovod. za javne komunikacije	koordinator	21
RANILUG	Četvrtak 02.04.2020.	11:00-13:00	savet. za integr.,ruk.za javne komunikacije	gradonačelnik	30
KAMENICA	Četvrtak 02.04.2020.	13:30-15:00	savet.za integr.,ruk.za javne komuni.	šef OKZP	8
NOVO BRDO	Četvrtak 02.04.2020.	11:00-13:00	savet. za integracije admin.ass.	član Kriznog štaba	30
GNJILANE	Četvrtak 02.04.2020.	13:30-15:00	savet. za integracije admin.ass.		10
KLOKOT	Četvrtak 02.04.2020.	11:00-14:00	Ass.za nabavke služb.za integraciju z	gradonačelnik i zam.gradonačeln.	37
PARTEŠ	Petak 03.04.2020.	11:00-14:00	savet. za povratak rukov.za javne komunun.	gradonačelnik	32
VUČITRN	Petak 03.04.2020.	11:00-12:30	savet. za integracije služb.za integraciju z		10
OBILIĆ	Petak 03.04.2020.	13:00-15:00	savet. za integracije služb.za integraciju z	predstavnik povratnika	9
ORAOVAC	Subota 04.04.2020.	11:00-13:00	savet. za povratak rukov.za javne komunun	službenik OKZP	9
ŠTRPCE	Subota 04.04.2020.	11:00-13:00	gen.sekr.,šef kabin., šef protok.,savet.za integr.,služb.za integ., ass.za nabavke	savetnik gradonačelnika	38
VITINA	Ponedeljak 06.04.2020.	13:00-15:00	ministar, šef kab. savet.za povratak sav.za integr.i vozač	službenik OKZP	21
PRIŠTINA	Utorak i sreda 7-8.04.2020.	10:00-12:00	ministar, šef kab., sav.za povratak, sav.za integ., ass.za medije	Dom zdravlja (RS)	10
UKUPNO					303

8. Kontrolna lista aktivnosti koja prethodi raspodeli pomoći

KONTROLNA LISTA AKTIVNOSTI					
#	PODSETNIK	+ / -	NAPOMENA	ODGOVORNOST	IZVRŠILAC
1.	Obaveštenje za nadležne organe				
2.	Posebna dozvola za ulazak u oblast koja je izolovana				
3.	Službena legitimacija				
4.	Putni nalog				
5.	Ovlašćenje za upotrebu službenog automobila				
6.	Zaštitno odelo, kape, maske, rukavice, dezinfekciona sred.				
7.	Fotografski aparat				
8.	Obavestiti korisnike o vremenu i mestu isporuke				
9.	Foto PRE (ako je primenljivo)				
10.	Foto POSLE (ako je primenljivo)				
11.	Saopštenje za lokalne medije				
12.	Članak za int.str., bilten i fotografije (šta, zašto, ko, kada, kako, gde i koliko)				
13.	Sappštenje za medije posle				
14.	„Uspešna priča“				
15.	Povratne info ili ključne poruke korisnika				
16.	Najviše dvoje ljudi iz ministarstva zbog propisa.				
17.	Obavezna pitanja				
18.	Izveštaj sa terena				
19.	Testiranje radnika MZP na Kovid-19				

9. Nacionalnost direktnih korisnika pomoći

9.1 Nacionalnost korisnika paketa koje je podělilo MZP

NACIONALNOST KORISNIKA PAKETA MZP, Faza 1: 31.03. – 8.04.2020.			
NACIONALNOST	BROJ PORODICA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROCENAT
Srbi	283	853	92,8 %
Albanci	1	3	0,3 %
Romi	17	58	6,3 %
Aškalije	0	0	0 %
Egipćani	0	0	0 %
Goranci	2	5	0,5 %
UKUPNO	303	919	100 %

9.2 Nacionalnost korisnika paketa EU-RRK 5 i MZP koje je polila IOM

NACIONALNOST KORISNIKA PAKETA U OKVIRU EU-RRK 5 i MZP PODELJENIH OD IOM, Faza 1: 31.03. – 8.04.2020.			
NACIONALNOST	BROJ PORODICA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROCENAT
Srbi	9	38	13,3%
Albanci	0	0	0 %
Romi	19	116	40,7 %
Aškalije	5	33	11,6 %
Egipćani	16	94	33 %
Goranci	1	4	1,4 %
UKUPNO	50	285	100 %

9.2 Nacionalnost svih korisnika paketa MZP i paketa EU-RRK 5 i MZP

NACIONALNOST KORISNIKA PAKETA OD MZP I PAKETA U OKVIRU EU-RRK 5 i MZP PREKO IOM-a, Prva faza: 31.03. – 8.04.2020.			
NACIONALNOST	BROJ PORODICA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROCENAT
Srbi	292	928	74,3 %
Albanci	1	1	0,1 %
Romi	36	182	14,6 %
Aškalije	5	32	2,6 %
Egipćani	16	94	7,5 %
Goranci	3	9	0,7 %
UKUPNO	353	1246	100 %

10. Spisak i broj korisnika po opštinama

Dostupan samo u skladu sa procedurama o zaštiti ličnih podataka